

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 5.11.2010
COM(2010) 620 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**Шести доклад
относно поддържането от някои трети страни на изискване за виза в нарушение на
принципа на реципрочност**

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Въведение	3
2.	Постигнати резултати след петия доклад на Комисията относно реципрочността	4
2.1.	Австралия.....	4
2.2.	Бразилия	5
2.3.	Бруней Даруссалам	6
2.4.	Канада.....	7
2.5.	Япония.....	10
2.6.	Съединени американски щати (САЩ).....	10
3.	Заключение	14

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета от 15 март 2001 г., изброяващ третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза при преминаване на външните граници на държавите-членки (приложение I към регламента, „отрицателен списък“), и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (приложение II към регламента, „положителен списък“)¹, е основният инструмент на общата ни визова политика, който осигурява механизъм за реципрочност за случаите, при които трета страна от положителния списък поддържа или въвежда изискване за виза за гражданите на една или повече държави-членки².

Първите четири доклада показаха³, че се постига постепенен напредък в разрешаването на проблемите, свързани с липсата на реципрочност. Петият доклад за визовата реципрочност⁴ от 19 октомври 2009 г. показва, че само пет трети страни от положителния списък продължават да изискват визи от гражданите на една или повече държави-членки.

На същата дата Комисията прие специален доклад за повторното налагане на изискването за виза от страна на Канада за гражданите на Чехия⁵. За първи път от въвеждането на новия механизъм за визова реципрочност през 2005 г. трета страна от положителния списък наложи повторно изискване за виза за гражданите на държава-членка. Комисията заключи, че освен ако Канада не предприеме положителни стъпки към облекчаване на формалностите за чешките граждани, които желаят да посетят Канада, и към предприемане на мерки за възстановяване на безвизовото пътуване за тях до края на 2009 г., Комисията ще препоръча налагане или повторно налагане на изискване за виза за определени категории канадски граждани.

И двата доклада бяха представени на Съвета по правосъдие и вътрешни работи на 23 октомври 2009 г. Съветът поиска от Комисията да продължи усилията си за постигане на пълна реципрочност в случая на третите страни, които продължават да налагат изискване за виза в нарушение на принципа на реципрочност, включително по-конкретно чрез възстановяването на безвизовото пътуване за гражданите на Чехия по отношение на Канада.

Настоящият шести доклад за визовата реципрочност прави равносметка на резултатите от усилията, които се полагат от 19 октомври 2009 г. насам.

---

¹ ОВ L 81, 21.3.2001 г., стр. 1.

² Настоящият механизъм за визова реципрочност бе въведен чрез изменение на Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета с Регламент (ЕО) № 851/2005 на Съвета от 2 юни 2005 г. (ОВ L 141, 4.6.2005 г., стр. 3.)

³ COM(2006) 3 окончателен, 10.1.2006 г.; COM(2006) 568 окончателен, 2.10.2006 г.; COM(2006) 533 окончателен, 13.9.2007 г.; COM(2008) 486 окончателен/2, 9.9.2008 г.

⁴ COM(2009) 560 окончателен.

⁵ COM(2009) 562 окончателен.

2. ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ СЛЕД ПЕТИЯ ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ОТНОСНО РЕЦИПРОЧНОСТТА

2.1. Австралия

Настояща ситуация

От 27 октомври 2008 г. гражданите на всички държави-членки и на държавите, асоциирани към Шенген, имат право да ползват системата „Електронен посетител“ (eVisitor), независимо от предишния си статут (т.е. електронно разрешително за пътуване или електронна виза)⁶. „Електронен посетител“ е разрешително за посещаване на Австралия с цел туризъм или бизнес за период от максимум три месеца на всяко влизане. Разрешителното „Електронен посетител“ е валидно дванадесет месеца от датата на своето издаване.

Обработване на молбите за разрешително „Електронен посетител“

След въвеждането на системата „Електронен посетител“ Австралия предоставя на Комисията редовни доклади със статистически данни за молбите за разрешително „Електронен посетител“, обхващащи всички държави-членки. Третият доклад, който обхваща периода от 1 юли 2009 г. до 31 октомври 2009 г., бе предоставен на 18 януари 2010 г. През този период са издадени 132 036 разрешителни „Електронен посетител“, от които 88,54 % — автоматизирано. С изключение на гражданите на Румъния (28,99 %), на България (40,95 %) и на Словакия (69,92 %) процентът на автоматизирано издаване е над 82 %, като гръцките граждани имат най-високият процент — 95,59 %. Поради изразени опасения във връзка с надеждността по отношение на кандидатите от някои държави-членки Австралия реши да обработва по-голяма част от техните молби ръчно и да ги разглежда по-внимателно. 745 молби са отхвърлени, от които 263 са подадени от румънски граждани. Освен това статистиката показва, че средният модифициран процент на невърналите се (МПНВ⁷) е 0,71 %, като Латвия е с най-високия процент — 5,63 %.

В допълнение бе предоставен преглед на първата пълна година на функциониране на системата „Електронен посетител“ (27 октомври 2008 г. — 31 октомври 2009 г.). През тази година са подадени 358 273 молби, за 86,94 % от които разрешителните са издадени автоматизирано. Отчетени са 1 863 отхвърлени молби, от които 761 са от румънски граждани. Средният МПНВ е 0,59 %, като Румъния е с най-високия процент — 4,83 %. Австралия заяви, че въпреки че през първата година не са възникнали допълнителни опасения във връзка с надеждността, е необходимо постоянно наблюдение на молбите от български и румънски граждани.

---

⁶ Вж. приложение 2 към първия доклад за визовата реципрочност (СОМ(2006) 3 окончателен) за повече обяснения за електронното разрешително за пътуване и електронната виза.

⁷ Модифицираният процент на невърналите се (МПНВ) е изчисление на процента пристигнали посетители, чиято първоначална виза е изтекла в рамките на отчетния период и които остават в Австралия неправомерно или са напуснали Австралия с изтекла виза или пък са кандидатствали за нова виза, различна от визите, които се считат за носещи полза на Австралия.

На 4 април 2010 г. Австралия предостави четвърти доклад, отнасящ се за периода от 1 юли 2009 г. до 31 януари 2010 г. През този период са издадени 255 178 разрешителни „Електронен посетител“, от които 87,69 % — автоматизирано. Румъния (25,63 %) и България (36,61 %) имат най-ниския процент автоматизирано издадени разрешителни. Румъния има най-високият МПНВ — 6,23 %, а България — 3,72 %, като средният е 0,75 %.

На 10 юни 2010 г. Австралия предостави пети доклад, отнасящ се за периода от 1 юли 2009 г. до 30 април 2010 г. и за периода от 1 юли 2008 г. до 30 април 2009 г. Сравнението между тези два периода показва, че процентът на автоматизирано издадените разрешителни е нараснал от 85,32 % на 87,09 %. За българските и румънските кандидати обаче процентът на автоматизирано издадените разрешителни е намалял значително съответно от 87,30 % на 35,38 % и от 78,57 % на 27,94 %. Това отразява факта, че поради изразени опасения във връзка с надеждността Австралия обработва по-голяма част от техните молби ръчно. Освен това Австралия заяви, че по отношение на молбите от латвийски граждани също възникват опасения, свързани с надеждността.

Преценката за това дали системата „Електронен посетител“ е равностойна на процеса за кандидатстване за шенгенска виза понастоящем се финализира и скоро ще бъде предоставена в отделен документ.

Оценка

По принцип системата „Електронен посетител“ третира еднакво гражданите на всички държави-членки и на държавите, асоциирани към Шенген. Освен това средният процент на автоматизирано издадените разрешителни остава много висок. При все това обаче докладите показват, че поради опасенията на Австралия във връзка с надеждността молбите от гражданите на някои държави-членки се обработват предимно ръчно, за да могат да бъдат разгледани по-задълбочено. Поради това Комисията ще продължи да следи отблизо обработването на молбите за разрешително „Електронен посетител“.

2.2. Бразилия

Настояща ситуация

Гражданите на четири държави-членки (Кипър, Естония, Латвия и Малта) все още се нуждаят от виза, за да влязат на територията на Бразилия.

Направени постъпки за постигане на реципрочност

На последния кръг от преговорите, проведени в град Бразилия от 29 септември до 1 октомври 2009 г., бе финализиран текстът на споразумение между Европейския съюз и Бразилия за премахване на визите за краткосрочен престой за притежателите на обикновен паспорт и по този начин преговорите приключиха. Преговорите по споразумението за премахване на визите за притежателите на дипломатически или служебен паспорт приключиха на 19 ноември 2009 г.

Оставащият въпрос за едностранна декларация на Европейския съюз, която трябва да се предостави на Бразилия, за да се запазят съществуващите двустранни споразумения (които осигуряват премахване от визите за категории пътници, които не попадат в обхвата на споразумението между ЕС и Бразилия), бе разрешен чрез размяна на писма между Комисията и Бразилия в периода между февруари и април 2010 г. В своето писмо Европейската комисия заявява, че Европейският съюз може да спре прилагането на споразумението за притежателите на обикновен паспорт, ако Бразилия започне да денонсира съществуващите двустранни споразумения. В своя отговор Бразилия взе под внимание декларацията на ЕС и отново потвърди намерението си да предоговори някои от двустранните споразумения, като разгледа всеки случай самостоятелно и в сътрудничество с другата страна по споразумението.

На 28 април 2010 г. и двете споразумения бяха парафирани официално.

На 6 август 2010 г. Комисията прие проекторешенията за подписването и сключването на двете споразумения между ЕС и Бразилия за премахване на визите за краткосрочен престой. Решенията за подписването бяха приети от Съвета на заседанието на Съвета по правосъдие и вътрешни работи на 7—8 октомври 2010 г., което ще позволи на ЕС официално да подпише споразуменията с Бразилия.

Оценка

Комисията приветства парафирането на съответните споразумения за премахване на визите за краткосрочен престой за притежателите на обикновен паспорт и за притежателите на дипломатически или служебен паспорт. Комисията се надява, че и двете страни ще могат да ратифицират и двете споразумения чрез своите вътрешни процедури възможно най-скоро, за да се гарантира, че гражданите на всички държави-членки могат да пътуват до Бразилия без виза.

2.3. Бруней Даруссалам

Настояща ситуация

Гражданите на всички държави-членки се ползват от безвизов престой за период от 30 дни. Този безвизов престой може да бъде удължен на място с два периода от 30 дни всеки, като така максималният безвизов престой възлиза на 90 дни. Гражданите на САЩ обаче се ползват от преференциален незабавен 90-дневен безвизов престой, ако притежават обикновен машинночетим паспорт.

Направени постъпки за постигане на реципрочност

Комисията проведе нови консултации на техническо равнище с мисията на Бруней Даруссалам към Европейския съюз, за да обсъди възможностите за пълен 90-дневен безвизов престой за гражданите на ЕС. Проведени са вътрешни дискусии между министерствата на Бруней Даруссалам относно възможностите за удължаване на безвизовия престой на 90 дни. При все това властите на Бруней Даруссалам изискват от ЕС официално искане за удължаване на безвизовия престой на 90 дни. На 24 юни 2010 г. Комисията

официално поиска от властите на Бруней Даруссалам да предоставят на гражданите на ЕС 90-дневен безвизов престой.

Оценка

Комисията ще изчака отговора на Бруней Даруссалам на нейното официално искане, преди да прецени какви евентуални следващи мерки да вземе.

2.4. Канада

Настояща ситуация

Изискването за виза се запазва за гражданите на България, Чешката република и Румъния.

Положение на Чешката република

След като на 14 юли 2009 г. Канада въведе повторно изискване за виза за гражданите на Чешката република, на 19 октомври 2009 г. Комисията прие специален доклад за това. Комисията посочи две условия, които Канада трябва да изпълни по задоволителен начин до края на 2009 г.: да отвори отново служби за издаване на визи в Чешката република и да предприеме мерки за връщане на безвизовото пътуване за гражданите на тази държава. Комисията би препоръчала налагане или повторно налагане на изискване за виза за определени категории канадски граждани, освен ако Канада не изпълни тези две условия.

С писмо от 10 декември 2009 г. Канада уведоми Комисията, че от 21 декември 2009 г. чешките кандидати за виза могат да подават своите молби, да разговарят със служител на службата за издаване на визи и да вземат своите визи от посолството на Канада в Прага. На заседанието на Съвета по правосъдие и вътрешни работи от 25 февруари 2010 г. Комисията посочи, че с откриването на служби за издаване на визи в Прага от 21 декември 2009 г. първото от двете условия, определени в специалния доклад, е изпълнено.

На 15 март 2010 г. в Прага се проведе втората среща на работната група от експерти на Канада и Чешката република, като на нея присъства и Комисията. Срещата даде възможност да се проведат задълбочени дискусии относно възможното съдържание на мерките, които ще накарат Канада да вземе решение за отмяна на изискването за виза за чешките граждани в бъдеще. Въз основа на тези дискусии Комисията очерта мерките най-общо, като те се състоят от две части: първо, мерки, въвеждането на които вече е започнало и които в по-дългосрочен план следва да предотвратят възникването на ситуация, подобна на тази, която накара Канада да въведе повторно задължението за виза за Чешката република; второ, мерки, които ще позволят на Канада да вземе решение за отмяна на задължението за виза, преди първите мерки да бъдат напълно приложени. Както Канада, така и Чешката република са съгласни с този набор на мерки.

На 30 март 2010 г. канадското правителство внесе за разглеждане в Парламента Закона за балансирана реформа, свързана с бежанците (Проектозакон С-11). Проектозаконът включва промени в Комитета по имиграцията и бежанците

(КИБ) — органът, който отговаря за определяне на сигурните държави на произход, за налагане на граници на оценката на риска преди отстраняване от територията и на другите процедури след подаване на молба за убежище, както и за пристъпване към своевременно отстраняване от територията на кандидатите за убежище, чиято молба е отхвърлена. Това следва да доведе до по-бързи решения, да осигури закрила на нуждаещите се и да доведе до по-бързо отстраняване от територията на кандидатите, чиято молба е отхвърлена. След като бе одобрен от Камарата на общините и от Сената, на 29 юни 2010 г. проектозаконът получи кралско одобрение от Генералния губернатор. Кралското одобрение е периодът на привеждане в действие на проектозакона, по време на който ще трябва да бъдат изготвени допълнителни нормативни разпоредби и оперативни насоки и ще трябва да бъде набран и обучен допълнителен персонал. На 14 май 2010 г. в Отава се проведе третата среща на работната група от експерти на Канада и Чешката република, като на нея присъства и Комисията. Договорените след срещата в Прага набелязани мерки послужиха за основа на дискусиите. Всяка точка от набелязаните мерки бе обсъдена и за всяка точка бяха определени действия и график за изпълнение. Постигнато бе съгласие по изготвения от Чешката република документ със заглавие „Мерки във връзка с визовия режим между Чешката република и Канада (договорени на срещата на работната група от експерти в Отава на 14 май 2010 г.)“.

На 20 септември 2010 г. в Прага се проведе четвъртата среща на работната група от експерти на Канада и Чешката република, на която отново присъства и Комисията. Направен бе преглед на напредъка по изпълнението на действията, договорени в документа „Мерки във връзка с визовия режим между Чешката република и Канада“. Договорено бе, че през ноември или в началото на декември 2010 г. Канада ще изпрати експерти на мисия за събиране на данни в Чешката република в рамките на прегледа на своята визова политика. Според предоставената от Канада информация нормативните разпоредби по прилагане на Закона за балансирана реформа, свързана с бежанците, следва да бъдат приети и законът да влезе в сила преди края на 2011 г.

Положение на България и Румъния

Въпросът за безвизово пътуване до Канада за всички граждани на ЕС бе повдигнат по няколко различни повода, по-конкретно на срещата на върха на ЕС и Канада на 5 май 2010 г., на която Европейският съюз настоя в полза на общата цел всички граждани на ЕС да пътуват без виза до Канада. Канада отново потвърди своя ангажимент да намери решение за оставащите пречки пред постигането на тази обща цел възможно най-скоро.

След технически посещения на канадски служители в България и Румъния, проведени през април 2008 г., през март 2009 г. Канада сподели с България и Румъния основните констатации от своите прегледи. И двете държави-членки предоставиха актуализирана информация относно констатациите от прегледа. Канада сподели своите опасения и с двете държави-членки, изрази намерението си да продължи да работи съвместно с тях и заяви, че с готовност ще приема всякаква допълнителна актуализирана информация относно областите, за които има опасения.

След последния доклад канадските служители се срещнаха няколко пъти със служители от румънското посолство в Отава за обсъждане на въпроси, свързани с визите и миграцията. Канада съобщи на румънските власти, че на настоящия етап не планира да отмени изискването за виза. Освен това Канада съобщи на България и Румъния, че продължава да следи условията в тези две държави и техния напредък към изпълняване на критериите на Канада за освобождаване от визи.

Оценка

Що се отнася до положението с Чешката република, Комисията определи две условия, които Канада трябва да изпълни. Първото условие бе изпълнено с откриването в Прага на 21 декември 2010 г. на служби за издаване на визи.

Що се отнася до второто условие от мерките за възстановяване на безвизовото пътуване за чешките граждани, Комисията счита, че и това условие вече е изпълнено. След третата среща на работната група от експерти на Канада и Чешката република Канада и Чешката република одобриха документа, изготвен от последната. Въпреки че е озаглавен „Мерки във връзка с визовия режим между Чешката република и Канада (договорени на срещата на работната група от експерти в Отава на 14 май 2010 г.)“, Комисията отбелязва, че този документ представлява наборът от мерки, с което се изпълнява второто условие. Поради това Комисията счита, че Канада е изпълнила и двете условия, определени в специалния доклад.

На четвъртата среща на работната група от експерти на Канада и Чешката република, проведена на 20 септември 2010 г. в Прага, бе постигнат по-нататъшен напредък по изпълнението на набора от мерки. По-конкретно бе договорено Канада да проведе мисия за събиране на данни в Чешката република в рамките на прегледа на своята визова политика преди края на 2010 г., което може да предостави конкретни възможности за решение на Канада за връщане към безвизов престой за чешките граждани. Поради това на този етап Комисията счита, че не е необходимо да бъдат препоръчани каквито и да е ответни мерки срещу Канада. При все това Комисията ще следи отблизо напредъка по изпълнението на набора от мерки, по-конкретно бързите и подходящи последващи действия от страна на Канада във връзка с мисията ѝ за събиране на данни в Чешката република преди края на 2010 г. В допълнение Комисията отбелязва, че за повторната отмяна на изискването за виза за чешките граждани не следва да се изчаква извършването на реформата в областта на убежището в Канада. В протокола от втората среща на работната група от експерти, проведена на 15 март 2010 г., Чешката република, Канада и Комисията се договориха, „че приемането на новото законодателство на Канада в областта на убежището – което може да не започне да се прилага преди 2013 г. – не трябва да обуславя отмяната на изискването за виза; изпълнението на другите мерки ще позволи на Канада да вземе решение за отмяна на изискването за виза преди датата на прилагане на това ново канадско законодателство в областта на убежището“. Тази позиция бе потвърдена от Канада на четвъртата среща на работната група от експерти, проведена на 20 септември 2010 г.

По отношение на България и Румъния Комисията знае, че и двете държави все още не отговарят на всички определени от Канада критерии за освобождаване от визи. Независимо от това Комисията ще следи ситуацията отблизо и ще продължи дискусиите с Канада, за да постигне напредък по отношение на отмяната на изискванията за виза за гражданите на България и на Румъния.

2.5. Япония

Настояща ситуация

Всички държави-членки се ползват от безвизово пътуване до Япония. При все това безвизовото пътуване за гражданите на Румъния е възможно само временно — от 1 септември 2009 г. до 31 декември 2011 г.

Временно премахване на визите за румънски граждани

Япония заяви, че ще направи оценка на временното премахване на визите за румънски граждани една година след влизането му в сила. От септември до декември 2010 г. имиграционната служба към Министерството на правосъдието на Япония ще събере и анализира съответната информация, включително процента на превишилите разрешения престой.

Аташето, изпратено от Министерството на администрацията и вътрешните работи на Румъния в посолството ѝ в Япония (едно от условията за временната отмяна на изискването за виза), разви близки отношения на сътрудничество с японската имиграционна служба.

Оценка

Комисията ще изчака оценката за първата година на временно премахване на визите за румънски граждани, извършена от японската имиграционна служба, и се надява, че тази оценка ще накара Япония да премине от временно към постоянно премахване на визите.

2.6. Съединени американски щати (САЩ)

Настояща ситуация

Изискването за виза се запазва за гражданите на България, Кипър, Полша и Румъния.

На 5 април 2010 г. Гърция се присъедини към Програмата за отмяна на визовия режим (Visa Waiver Program, „VWP“).

Направени постъпки за постигане на реципрочност

Комисията продължи да повдига въпроса за липсата на реципрочност пред органите на САЩ на техническо и политическо равнище, по-специално на срещата на министрите на правосъдието и вътрешните работи на Тройката на ЕС и САЩ на 28 октомври 2009 г., на заседанията на специалната група ЕС—САЩ на 10 декември 2009 г. и 10 март 2010 г., на неформалните срещи на висши служители на ЕС и на САЩ от областта на правосъдието и вътрешните

работи през януари 2010 г. и юли 2010 г. и на срещата на министрите на правосъдието и вътрешните работи на ЕС и на САЩ на 8—9 април 2010 г. На 2 ноември 2009 г. окончателната наредба (Final Rule) относно медицинските прегледи на чужденците бе публикувана в Официален вестник на САЩ (U.S. Federal Register) том 74, № 210 и влезе в сила на 4 януари 2010 г. Тази наредба заличи ХИВ/СПИН от списъка на заразните заболявания. Това означава, че лицата с ХИВ/СПИН имат право да пътуват по Програмата за отмяна на визовия режим, считано от 4 януари 2010 г.

На 20 януари 2010 г. службата за митническа и гранична защита на САЩ (U.S. Customs and Border Protection, или „СВР“) даде начало на 60-дневен преходен период, за да започнат въздушните превозвачи да прилагат електронната система за разрешения за пътуване (Electronic System for Travel Authorization, или „ESTA“). Авиокомпаниите могат да откажат да качат на борда на самолетите си пътниците, които попадат в обхвата на Програмата за отмяна на визовия режим, но не притежават разрешение от електронната система за разрешения за пътуване.

На 4 март 2010 г. президентът Обама подписа закона H.R. 1299, озаглавен „Закон от 2009 г. за технически поправки в нормативните актове, уреждащи административните органи на федералната полиция на САЩ“ (United States Capitol Police Administrative Technical Corrections Act of 2009), който включва Закона за насърчаване на пътуванията от 2009 г. (Travel Promotion Act of 2009, или „ТРА“). Законът за насърчаване на пътуванията изменя Закона за имиграцията и гражданството, предвиждайки, че в срок от 6 месеца от датата на приемане на Закона за насърчаване на пътуванията министърът на вътрешната сигурност (Secretary of Homeland Security) въвежда такса за използването на електронната система за разрешения за пътуване, определя нейния размер и започва събирането ѝ. Първоначалната такса възлиза на 10 USD за едно разрешение за пътуване, към която се добавя сума, предназначена да покрие поне всички разходи по функционирането и прилагането на електронната система за разрешения за пътуване, като тази сума се определя от министъра на вътрешната сигурност. Тази такса поражда опасения, изразявани неколккратно — устно и в писма (вж. петия доклад относно визовата реципрочност за подробна информация във връзка с опасенията, изразени при различни постъпки)⁸. В допълнение на 23 декември 2009 г. отново бяха изразени опасения в съвместни писма на Европейския съюз и Япония, адресирани до държавния секретар Клинтън и министъра на вътрешната сигурност Наполитано.

На 20 май 2010 г. министърът на вътрешната сигурност Наполитано обяви премахването на хартиения формуляр за пристигане/заминаване (формуляр I-94W) за пътуващите по Програмата за отмяна на визовия режим. До края на това лято използването на хартиения формуляр I-94W ще бъде преустановено на всички летища. Това означава, че пътуващите трябва само да попълват електронната система за разрешения за пътуване на уебсайта и вече не трябва да попълват и формуляра I-94W. Спазвайки срока, определен от Закона за насърчаване на пътуванията, на 6 август 2010 г. службата за вътрешна

---

⁸ COM(2009) 560 окончателен, стр. 7 и 8.

сигурност и за митническа и гранична защита на САЩ (U.S. Homeland Security Customs and Border Protection) обяви публикуването на междинната окончателна наредба за такса за насърчаване на пътуванията и такса за използването на системата на електронната система за разрешения за пътуване (Interim final rule on a Travel Promotion Fee and a Fee for Use of the System of the Electronic System for Travel Authorization (ESTA)), която влезе в сила на 8 септември 2010 г. Тя задължава кандидатите за разрешение за пътуване да плащат такса от 14 USD, която представлява сумата от 10 USD за всяко разрешение за пътуване, предвидена в Закона за насърчаване на пътуванията, и такса от 4 USD, определена от министъра на вътрешната сигурност с цел покриване на всички разходи по функционирането и прилагането на електронната система за разрешения за пътуване. Таксата от 4 USD се прилага за всички кандидати, подали молба за електронно разрешение за пътуване, докато таксата от 10 USD се прилага само за одобрените молби за разрешение за пътуване.

Таксата за електронната система за разрешения за пътуване се изисква за новите регистрации, считано от 8 септември 2010 г. Когато едно пътуващо лице вече е регистрирано в системата, по принцип то не трябва да се регистрира отново и да плаща таксата след тази дата.

Плащането трябва да бъде извършено с определени кредитни или дебитни карти. Министерството на вътрешната сигурност (DHS) разглежда други начини за плащане за в бъдеще.

В деня, в който САЩ обяви междинната окончателна наредба за таксата за електронната система за разрешения за пътуване, Комисията излезе с публично изявление, в което изрази, от една страна, разбиране, че това решение е взето в съответствие с правните задължения по Закона за насърчаване на пътуванията, но, от друга страна, голямо съжаление от въвеждането на таксата. Неколкократно изразените от Комисията и ЕС опасения бяха повторени, а именно, че тези нови изисквания, приложими само за пътуващите по Програмата за отмяна на визовия режим, са в противоречие с поетия от САЩ ангажимент да улесни трансатлантическата мобилност и ще представляват допълнителна тежест за европейските граждани, които пътуват до САЩ.

В рамките на въведената от САЩ процедура за публични консултации на 7 октомври 2010 г. Комисията изпрати на САЩ писмени коментари във връзка с тази междинна окончателна наредба, като отново припомни притесненията си във връзка със затрудняването на трансатлантическата мобилност, причинено от тези нови изисквания, и формулира конкретни коментари по разпоредбите на тази междинна наредба, напр. по отношение на начините на плащане и аспектите, свързани със защитата на данните.

Окончателната наредба за електронната система за разрешения за пътуване все още не е публикувана в Официален вестник на САЩ. Когато бъде публикувана, Комисията ще оповести окончателна оценка, като вземе под внимание всички евентуални промени, включително въвеждането на такса за електронната система за разрешения за пътуване.

Този „двоен подход“, одобрен от Комитета на постоянните представители (Coreper) на 12 март 2008 г., налага да се обърне специално внимание на изпълняването на външните правомощия по силата на Договора от Лисабон. Това е аспект, който Комисията ще разгледа по-задълбочено. При все това, въпреки че позицията на ЕС все още не е окончателно определена, САЩ позволи на допълнителни държави-членки да се присъединят към Програмата за отмяна на визовия режим (напр. Гърция през април 2010 г.). Освен това следва да се отбележи, че някои от правните изисквания на САЩ, които попадат в правомощията на ЕС (и които ще бъдат обявени за изпълнени с размяна на писма между ЕС и САЩ), за включване в Програмата за отмяна на визовия режим или за продължаване на участието в нея, все още не са изпълнени от някои държави-членки (напр. издаването на биометрични паспорти).

Оценка

Комисията приветства присъединяването на Гърция към Програмата за отмяна на визовия режим. Тъй като все още не е въведена биометрична система за напускане на летището (това е едно от условията, определени в Закона „11-ти септември“), чрез която може да се проверява заминаването на не по-малко от 97 % от чуждестранните граждани, които напускат страната през летища на САЩ, прагът на отказани визи остава 3 %. Това означава, че въз основа на последните данни за процентите отказани визи за четирите държави-членки, които все още не участват в Програмата за отмяна на визовия режим, само Кипър спазва този праг. Кипър обаче не отговаря на други правни критерии, определени от САЩ за участие в Програмата за отмяна на визовия режим. Комисията ще продължи да повдига въпроса за липсата на реципрочност при контактите си със САЩ, за да бъде постигната пълна визова реципрочност възможно най-скоро.

Що се отнася до въпроса за ХИВ/СПИН, Комисията оценява заличаването на ХИВ/СПИН от списъка на заразните заболявания и че лицата с ХИВ/СПИН вече могат да пътуват по Програмата за отмяна на визовия режим.

Що се отнася до междинната окончателна наредба за таксата за електронната система за разрешения за пътуване, въпреки че разбира, че това решение е взето в съответствие със задълженията по Закона за насърчаване на пътуванията, Комисията дълбоко съжалева за въвеждането на тази нова такса от страна на САЩ. Комисията повтори своите опасения, вече многократно изразени по различни поводи на равнище ЕС, че въвеждането на такса за електронната система за разрешения за пътуване е допълнителна тежест за европейските граждани, пътуващи до САЩ, и е в противоречие с често повтаряния ангажимент за улесняване на трансатлантическите контакти и сътрудничество. В рамките на въведената от САЩ процедура за публични консултации на 7 октомври 2010 г. Комисията изпрати на САЩ писмени коментари по междинната окончателна наредба за таксата за електронната система за разрешения за пътуване. Комисията ще продължи да изразява пред САЩ своите притеснения във връзка с таксата за електронната система за разрешения за пътуване.

Комисията все още не е приключила оценката си на електронната система за разрешения за пътуване с цел определяне на това дали тя е равностойна или не на процеса за кандидатстване за шенгенска виза, тъй като окончателната наредба за електронната система за разрешения за пътуване все още не е публикувана в Официален вестник на САЩ. Няма съмнение, че събирането на такса ще бъде допълнителен фактор при определянето на тази оценка.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Прилагането на новия механизъм за визова реципрочност, създаден през 2005 г. с Регламент (ЕО) № 851/2005 на Съвета, може да се счита за задоволително. Австралия и Япония вече осигуряват еднакво третиране на гражданите на всички държави-членки, но за окончателно определяне на пълна визова реципрочност се изчаква съответно по-нататъшна оценка на системата „Електронен посетител“ и премахването за постоянно на визите за Румъния. Много скоро Европейският съюз ще подпише с Бразилия две споразумения за премахване на визите (едно за притежателите на обикновен паспорт, а другото за притежателите на дипломатически или служебен паспорт), което ще осигури визова реципрочност. Комисията ще положи всички усилия за бързо ратифициране на тези споразумения от Европейския съюз и ще проследи ратифицирането им от страна на Бразилия.

Остават само ограничен брой случаи на липса на реципрочност, два от които имат специфични характеристики:

- Бруней Даруссалам не изисква визи за гражданите на ЕС, но само за период от 30 дни, който период може да се поднови два пъти за по 30 дни. Комисията ще продължи усилията си за постигане на пълна реципрочност, въпреки че настоящата ситуация не поражда проблеми за гражданите на ЕС.
- Канада въведе отново изискването за виза за чешките граждани, но бяха предприети набор от мерки, които да ѝ позволят отново да отмени изискването за виза за гражданите на Чешката република, преди да започне да се прилага новото канадско законодателство в областта на убежището. Комисията ще следи от близо насоченото към конкретни резултати изпълнение на набора от мерки, по-конкретно бързите и подходящи последващи действия от страна на Канада във връзка с мисията ѝ за събиране на данни в Чешката република преди края на 2010 г.

При разглеждането на другите оставащи случаи на липса на реципрочност, т.е. що се отнася до САЩ (изискване за виза за България, Кипър, Румъния и Полша) и Канада (изискване за виза за България и Румъния), ЕС е изправен пред ограниченията на своя механизъм за реципрочност съгласно настоящото законодателство. В тези случаи действително някои държави-членки се считат от трети държави за неотговарящи на обективните критерии за премахване на визите, които критерии са определени едностранно от тези трети държави във вътрешното им законодателство (напр. неиздаване на биометрични паспорти, неспазване на фиксираните прагове за отказ на виза и/или процента на превишилите разрешения престой).

Комисията ще продължи да повдига тези въпроси пред съответните трети държави при всеки удобен случай и на всеки подходящ форум. Същевременно Комисията приканва Европейския парламент, Съвета и държавите-членки да помислят върху начините за разрешаване на тези случаи на липса на реципрочност в бъдеще.